

白雲禪師

Bạch Vân Thiền Sư (1915-2011)

Tiểu sử :

Sanh ngày 4, tháng 4 cùng ngày đản sanh của Văn Thù bồ tát. Tục tánh Âu Dương, tự Mộng Thù. Tổ tịch là người Bắc Kinh, là thiền sư trú danh Đài Loan, thuộc Lâm Tế tông. Ngài là đệ tử đời thứ 9 của Thiên Nhạc phái, đệ tử đích truyền đời thứ 40 của Lâm Tế Tông. Sáng lập Lâm Tế Tông Thiên Phật Sơn phái. Năm 1922 xuất gia làm sa di với Hà Nhân pháp sư ở Phù Khu Sơn. Năm 1935 tốt nghiệp Hồ Nam đại học hệ Trung văn, đồng thời thọ Cụ túc giới ở Hán Dương, Quy Nguyên Tự, hành cước 3 năm đến tận Ngũ Đài Sơn, được người ta gọi là Mộng đầu đà.

Năm 1937 : học 9 tháng Nhân Minh học ở chùa Tây Tạng.

Năm 1938 : trụ trì Khuru Phù Sơn, Lô Âm Tự.

Năm 1939 : học Mật với Năng Hải pháp sư.

Năm 1941 : theo học Ấn Độ khổ tăng, học Cổ Phạn Mật pháp.

Năm 1942 : trụ trì Phạm Âm Tự.

Năm 1948 : bị quân đội bắt làm đào phu.

Năm 1949 : theo quân đội ra Đài Loan, ở Cao Hùng, thi đậu vào thông tin, khi tốt nghiệp làm Thiếu úy. Chuyển sang bộ binh làm giáo quan, tu học 9 tháng tại Mỹ.

Năm 1959 : sau khi phục vụ trong quân đội 10 năm, giải ngũ nhân bị bệnh (chức vụ cuối cùng là Thiếu Hiệu), tiềm tu tại Hưu Hưu Am.

Năm 1967 : trụ trì Bích Vân Tự.

Năm 1971 : trụ trì Cổ Nham Tự ở huyện Chương Hóa, sáng lập Phật Học Viện.

Năm 1973 : đổi Cổ Nham Thiên Tự thành Đài Nam Huyện Quan Miếu Thiên Phật Sơn Bồ Đề Tự.

Năm 2011 : Nhân tâm bệnh tạ thế, thọ 97 tuổi.

Những Phương Thức Biểu Hiện Đặc Thủ Của Thiền

Tác giả : Bạch Vân thiền sư

Dịch giả : Dương Đình Hỷ

1-Thuyết Pháp Không Tiếng.

- Thế nào là nói Pháp không tiếng?
- Người chết là người sống.
- Người chết làm sao nói Pháp ?
- Toàn thân là xá lợi.
- Nhục thân chẳng hoại chằng ?
- Không phải là gỗ thì là y.
- Là người không chết sao ?
- Là người không tiếng nói Pháp.
- Giống gì ?
- Thắng có tiếng.
- Có thành quả chứng đắc không ?
- Là thành tựu nhục thân Bồ Tát.

2-Ca Sĩ Vô Tình.

- Thế nào là người hát vô tình?
- Gió nổi ngàn đợt sóng liên tục yêu bờ cát.
- Ca từ là gì ?
- Thất tình, lục dục, bát phong.
- Nếu đã là vô tình, sao nói những chuyện hữu tình ?
- Tánh vô tình, tướng hữu tình.
- Thi luật là gì ?
- Âm trời, vãn đất.
- Âm phù là thế nào ?
- Là tâm phân biệt của chúng sanh.
- Biểu lộ làm sao ?
- Người tương xứng.

- Uẩn tạng thì sao ?
- Muốn gì có đó.

3-Họa Sĩ Vô Tâm.

- Thế nào là người vẽ vô tâm?
- Sáng trước sắc sương, chiều nhiễm hoàng hôn.
- Có liền có nhiễm, sao nói vô tâm?
- Không biết thái hư, tự mình bị nhiễm.
- Ai biết thức tâm ?
- Người thấy biết, người không thấy không biết.
- Là ai thấy ?
- Không phải người vẽ.
- Vì sao nhiễm thái hư ?
- Triển thị phía trước của chúng sanh.
- Vì sao lại vẽ ? Vẽ cái gì ?
- Vì thanh sắc mà vẽ, bức vẽ là thanh sắc.
- Ấn chứa cái gì ?
- Sát na !
- Hiện tượng của sanh mạng là gì ?
- Quá trình của con người !
- Chỉ qua là là sự phân biệt của thức tâm !
- Còn có thức tâm không phân biệt sao ?

4-Chấp Gậy.

- Lão tăng giơ gậy lên, 2 tay nắm 2 đầu, mặc nhiên không nói. Lại giơ gậy lên. Có ông tăng thấy, nói :
- Nắm đủ rồi !
- Lão tăng kêu :
- Lại gần đây !
- Ông tăng lại gần, lão tăng đưa gậy ra, ông tăng tiếp lấy.
- Là nắm hay không ?
  - Là cái gì ?
  - Là thiền trượng.
  - Không phải là gậy sao ?
  - Là gậy thì sao ?

- Con nắm gậy.
- Ông là người nhận gậy.

5-Bí Mật Của Cái Quạt.

Giờ quạt lên hỏi :

- Đây là cái gì ?
- Cái quạt.
- Bây giờ là mùa Đông mà.
- Vẫn là cái quạt.
- Dùng làm gậy chỉ huy sao ?
- Cái quạt!
- Tôi nói không phải.
- Là cái gì ?
- Không phải chỉ là một cái quạt thôi.

6-Cây Phất Trần.

Giờ cái phất trần lên hỏi :

- Là cái gì ?

Rằng :

*Thân là Bò Đê cội
 Tâm như gương sáng đài
 Luôn luôn cần chùi rửa
 Chỗ nào bám trần ai ?*

Rằng :

*Bò Đê vốn chẳng cội
 Gương sáng cũng không đài
 Vốn không có một vật
 Chỗ nào bám trần ai !*

Rằng :

*Bò Đê ở trong cội
 Tâm cảnh soi trên đài
 Từ xưa, vật chẳng vật
 Chả là phí công toi !*

Tuy như vậy kết quả là sao ?
Nói : Phát trần !

7-Sống Vui, Chết Vui.

Cá chết nổi trên mặt nước, hỏi :

- Cá coi nước là mạng mình, vì sao chết trong nước ?
- Vì sao lại chết ?
- Thời tiết, nhân duyên.
- Còn nước ?
- Trên đất, dưới đất.
- Nổi lên mà ?
- Sanh như vậy, chết như vậy !
- Không khác sống vui, chết vui.
- Đó là bệnh. Các vật đều vui.

8-Nhỏ Cái Gì ?

Có hành giả vào điện Phật, nhỏ vào tượng Phật, tăng hỏi :

- Vì sao nhỏ vào tượng Phật ?
- Tượng là nơi không có Phật nên mới nhỏ.
- Từ Cổ không đối được.
- Nhỏ Phật dễ, nhỏ mình khó.
- Hoặc : Phật không ở đâu cũng không có chỗ nhỏ.
- Nếu có chỗ, tại sao không nhỏ ?
- Mình ở chỗ nào ?
- Phật không có chỗ.
- Nếu biết chỗ của mình, không chỗ nào không nhỏ.
- Chỗ nào của mình còn không biết, làm sao biết chỗ của Phật ?
- Vốn không biết chỗ của Phật.
- Nhỏ vào cái gì ?

9-Trời Theo Họ Con.

- Nhận con biết cha, có thể biết họ của cha không ?
- Nếu con không ngỗ nghịch, sao lại không biết họ cha ?
- Thử nói coi ?
- Trời theo họ con, đầu đuôi đầy đủ.

- Con họ gì ?
- Không lia trăm họ.
- Không có họ sao ?
- Hỏi thăm đi.
- Họ của Thích Ca là Cù Đàm hoặc Kiều Đạt Ma.
- Vốn không theo trời có thể cắt đầu, cắt đuôi.
- Còn thừa cái gì ?
- Tám vạn, bốn ngàn.

10-Tầng Thứ Của Hành.

- Hành có tầng thứ không ?
- Hành cái gì ?
- Hành Thiên Đạo, đến giáo quán.
- Nội tâm có xu hướng hướng về ngoại cảnh tương ứng, phạm hữu vi tất có phạm trừ. Đương nhiên là Hành có tầng thứ.
- Mặt mũi thế nào ?
- Về thể hiện ra Tánh, về tướng hiện ra Pháp, về cảnh hiện ra Ý, về dụng hiện ra Công.
- Ngoài tầng thứ ra ?
- Họa nhi, họa họa, phi họa.
- Thế nào là họa ?
- Châm, đường hợp thành.
- Thế nào là họa họa ?
- Điều sắc, bài liệt, tổ hợp, mãn túc dục vọng.
- Thế nào là phi họa ?
- Tự nhiên dung hòa, ý cảnh hàm uẩn.

11-Sai Rồi !

Vân Môn trả lời một ông tăng hỏi : ” Thế nào là Phật ? – Que cứt khô.
Tuyết Đậu có làm bài tụng :

*Tia điện lóe
Khi bật lửa
Chớp mắt thôi
Đã làm rồi.*

Lão quê nói :

*Con thoi cuốn chỉ
Thuyền nổi trên nước
Tay nắm lái
Đều là hoạt kê
Không phải là thái giám.*

12-Không Nghĩ Thiện, Ác.

Huệ Minh câu pháp với Lục tổ ở Đại Dữu Lãnh, tổ nói :

- Không nghĩ thiện, không nghĩ ác, chính lúc đó, thế nào là khuôn mặt xưa nay của Minh thượng tọa.
- Là cái gì ?
- Ngoài thiện, ác ra còn gì ?
- Chẳng là hồng hoang nguyên thủy !
- Cuối cùng là gì ?
- Khuôn mặt xưa nay.

13-Ngồi Làm Gì ?

- Ngồi ở nơi này để làm gì ?
- Ông định làm gì ?
- Định làm thổ công.
- Ngồi làm gì ?
- Đứng lại làm sao ?
- Đi thì tự như.
- An nhiên đừng chân !

14-Học Phật Cầu Vui.

- Vì sao học Phật ?
- Để tìm vui.
- Có vui không ?
- Sau đó được trí tuệ.
- Trí tuệ ở đâu ?
- Ở trong mê mà ngộ.
- Như vậy mà vui sao ?
- Khỏi khổ, toàn trí, là được vui rồi !
- Có ai không vui chẳng ?

-Ông vui không ?

15-Thế Giới Mông Lung.

Đêm sáng trăng, rọi sáng bờ ao, một con cá nhảy lên : trăng mông lung, cảnh mông lung, cá mông lung.

-Cá nhảy, trăng trong hồ hỗn loạn, sao trăng trên trời không lo ?

-Chỉ vì mắt ông không rời nước ao.

-Rời rồi thì sao ?

-Trăng loạn rồi !

-Thấy là nhận biết, là vô minh.

16-Nói Được.

Cổ đức nói :

-Xuân có trăm hoa, Thu có nguyệt

Thứ tự như vậy, nói hay cái gì ?

-Ông thích hoa không ?

-Không thích.

-Ông thích trăng không ?

-Không nhất định.

-Ông thích gió không ?

-Lúc nóng.

-Ông thích tuyết không ?

-Khi hàn thương hoặc du hí.

-Nếu đã cùng và thứ tự sao lúc ưa, lúc ghét ?

-Đó là vấn đề thích ứng của con người.

-Còn gì chưa nói không ?

17-Que Cút Khô.

-Chỉ một que cút khô mà Vân Môn nhiều lời, làm sao Phật sự tiến triển ?

-Ông có que cút khô không ?

-Ở thị trấn, chẳng có chỗ dùng.

-Dùng chưa ?

-Dùng rồi.

-Từ ngày nay bắt đầu tuyệt thực.

-Nhịn ăn làm sao sống ?

-Nguyên lai chỉ là người chế tạo que cút khô.

18-Nói, Im Chẳng Phải Là Không Lời.

Phong Huyệ²t có nói :

-Còn nhớ ở Giang Nam, vào tháng 3 chim ch³á cô hát trong muôn hoa. Ai nói, không nói ?

Đ⁴ối rằng :

Một niệ⁵m tậ⁶n ba ngàn

Sát na có không gian

Im, nói hàm th⁷ô, tế

Thiên lại hiển nh⁸ân duyên. (lại là tiếng thiên nhiên)

-Nhân duyên không hòa hợp thì sao ?

-Ai làm hòa hợp ?

-Vớ⁹i nói, im có quan hệ gì ?

-Gió v¹⁰ón không tiếng, đất v¹¹ón vô tình.

-Lời nói từ đ¹²âu ra ?

-Nói cái gì ?

-Tôi nói tiếng nói từ đ¹³âu ?

-Từ nơi ông đ¹⁴ến.

19-Mắt Nhắm, Mắt Mở.

-Mở mắt thấy vật t¹⁵ướng, nhắm mắt thì sao ?

-Vật t¹⁶ướng hiện ra cả trước mắt.

-Làm sao hiện ?

-Tr¹⁷ợn mắt thấy th¹⁸ô, nhắm mắt thấy tế.-Làm sao g¹⁹ập vật mà không sanh ?

-Th²⁰ô, tế đều th²¹âu vào trong mắt.

-Ch²²ẳng là v²³ương v²⁴ấn trong vật t²⁵ướng sao ?

-Tr²⁶ú vật ch²⁷ấp t²⁸ướng, thấy vật không t²⁹ướng.

20-Không Cùng Người Không Có.

Có ông t³⁰ăng hỏi Nam T³¹uyền :

-Còn có người không cùng người nói Pháp không ?

-Có.

-Th³²ế nào là người không cùng người nói Pháp ?

-Không phải là tâm, không phải là Phật, không phải là vật !
rằng :

Tâm là dụng của người

Phật là cảnh của người

Vật là Thế của người.

Chẳng cùng tướng của người vậy !

-Sắc tướng ? Pháp tướng ?

-Bốn tướng không tướng, các Pháp không tướng.

21-Lửa Không Có Chỗ .

Long Đàm nhân Đức Sơn thỉnh ích tới khuya, Đàm nói :

-Đêm khuya rồi sao không hạ sơn ?

Đức Sơn nghe lời, nói lời trân trọng, khoát rèm định ra, thấy bên ngoài tối đen, quay đầu lại nói :

-Bên ngoài tối quá !

Đàm đốt đuốc, Sơn giơ tay định nhận lấy, Đàm liền thổi tắt đuốc.

-Tuy thảo mộc khô khan, trời khô đất tháo, lửa không có chỗ.

-Ai dạy thảo mộc khô ?

-Chỉ vì trời khô, đất tháo

-Ai dạy trời khô, đất tháo ?

22-Ai Nói Không Sai ?

Có ông tăng hỏi bà cụ :

-Lên Đài Sơn đi đường nào ?

-Cứ đi thẳng .

Ông tăng đi được vài bước, nghe bà cụ nói :

-Lại có ông tăng tốt đi đường này.

-Ông tăng sai ở đâu ?

-Bà cụ nói gì ?

-Ai nói không sai ?

-Ông có nói không ?

23-Hỏi Người Đúng, Sai.

Mã Tô nhân có ông tăng hỏi, “Thế nào là Phật ?” đã trả lời :

-Không tâm, không Phật.

Vân Môn nói :

- Nếu hướng vào đó mà thấy, thì đã tham học xong.
- Không nguyên bản là thật ?
- Không phải.
- Không có là thật ?
- Không phải.
- Không không là thật ?
- Không phải.
- Là cái gì ?
- Không tâm thì mới không Phật.
- Khác chi tâm là Phật ?
- Phật không phải là tâm.
- Tâm là Phật chăng ?
- 3 cái không là.
- Vì sao ?
- Trăng trong nước.
- Có gì liên quan ?
- Vóc nước là trăng.
- Vóc cái gì ?
- Hỏi người đúng, sai.

24-Sa Thái và Tham Cứu.

Thiền sư Nam Tuyền Phổ nguyện có câu :

- Tâm không phải là Phật, trí không phải là Đạo.
- Tâm hợp với Phật, trí hợp với Đạo, sao nói là không ?
- Tâm chuyển vị Phật hiển, trí lưu lộ thành Đạo, sao nói không phải ?
- Thế nào là chuyển vị ?
- Sa thái !
- Thế nào là lưu lộ ?
- Tham cứu.
- Sa thái rồi, tham cứu cái gì ?
- Lúc sa thái, làm cái gì ?

25-Thiên Nữ Ly Hôn.

Ngũ tổ Nhân hỏi một ông tăng :

- Thiên Nữ lia hôn, ai là thật ?
- Thiên Nữ là thế nào ?
- Tác dụng tình thức của Vương Trụ.
- Thế nào là ly hôn ?
- Âm mưu của Trương Dật.
- Sự thật ở đâu ?
- Chưa ly hôn tìm chỗ.
- Ly hôn rồi thì sao ?
- Hỏi Vương Trụ.
- Sao không hỏi Thiên Nữ ?
- Kim thạch vốn vô tình.

26-Gieo Bóng.

- Trăng vì sao muốn tròn ?
- Vì người thích.
- Vì sao khuyết ?
- Vì sợ vui quá.
- Vì sao không nấp ?
- Người không thích thân bí sao ?

27-Không Phải Là Trục Giác.

Trong một thiên thất, sư núi giơ một cái khánh đồng lên và hỏi :

-Đây là cái gì ? Đừng nói đây là khánh đồng, cũng đừng phủ nhận đây là khánh đồng.

Im lặng một hồi lâu, rồi tự trả lời :

-Không phải là một chiếc.

Lại thấp hương và nói :

-Đây không phải là một thanh kiếm báu. Hiểu không ? Giờ là lúc lễ bái.

28-Người Thổ Huyết.

- Đỗ Quyên vì sao thổ huyết ?
- Ông không thấy đây núi vương ánh hồng sao ?
- Là buồn, là vui ?
- Buồn tự buồn, vui tự vui.
- Chim vốn vô tâm mà.

- Nếu đã vô tâm, còn kêu làm gì ?
- Lúc máu đỏ, đỏ không vui.
- Cuối cùng là gì ?
- Hèn (tiện) không phải là nông (thiên).

29-Gà Và Trứng.

- Có gà trước hay trứng trước ?
- Vạn vật do hòa hợp mà sanh.
- Khai thủy thế nào ?
- Không có bắt đầu.
- Thượng đế tạo vạn vật, không có bắt đầu sao ?
- Tạo gà trước hay tạo trứng trước ?

30-Thế Nào Là Thiên ?

- Thế nào là Thiên ?
- Sư núi trịnh trọng giơ tay lên và nói :
- Đây là Thiên.
- Lại đề thị :
- Cái này tạo ra tất cả công cụ.
- Hỏi lâu, nói :
- Hiểu không ? Đừng nhìn dưới góc độ thiên, ác.

31-Chẳng Phải Là Phật Hiện Tại .

- Một ngày, có người hỏi sư núi :
- Hòa thượng xuất gia lâu rồi, đạt được cảnh giới nào ?
- Sư núi nhắm mắt, trang nghiêm trả lời :
- Tôi không phải là Phật hiện tại !
- Lại hỏi :
- Nói sao đây ?
  - Phật cũng được, tôi cũng được, Phật là Phật, Tôi là tôi.

32-Thiền Sư Giảng Tịnh Độ.

- Thiền sư giảng Tịnh độ có phải là Thiền Tịnh song tu ?
- Không phải.
- Thiền sư tập Thiền sao hiểu Tịnh độ ?

- Ông nhận ai hiểu ?
- Người tu Tịnh độ.
- Tịnh độ có phải là Phật pháp không ?
- Đương nhiên.
- Thiền sư đồng thời cũng là người hoằng pháp.
- Không tu làm sao hiểu ?
- Tu làm sao ?
- Theo như Kinh, Luận.
- Kinh luận là lý, được vãng sanh pháp, y pháp hành trì, là hành giả, nếu không biết lý, Pháp không chỗ sanh.
- Nếu không là hành giả, làm sao hiểu vãng sanh ?
- Hành giả Tịnh độ hiểu gì ?
- Theo Kinh, Luận là hiểu.
- Thiền sư hiểu rõ Kinh, Luận thì sao ?
- Thiền cấm kỵ văn tự.
- Không, có chỗ.
- Ông quên là Thiền thông Tam muội.

33-Lạnh Thấu Tâm Mới Khỏe.

- Thế nào là tâm ?
- Lúc không Phật.
- Thế nào là Phật ?
- Là lúc là Tâm.
- Thế nào là chúng sanh ?
- Lúc trú tâm, xa Phật.
- Cứu cánh làm sao phủ định ?
- Chẳng phải là hoa xuân tranh đẹp.
- Không có phương tiện sao ?
- Nhưng thấy Hà kết thành Hoa sen.
- Kết sau thì sao ?
- Hàng rào phía Đông thu cúc nở rộ.
- Làm sao lịch luyện ?
- Hoa mai nở rộ trong tuyết.

34-Người Nam Học Phật.

Có vị cư sĩ cản trở người xuất gia. Lý do là người tu tại gia thắng người xuất gia, tiếp dẫn chúng sanh so với người xuất gia thuận lợi hơn. Một hôm, đàm thoại với sơn tăng.

-Cư sĩ quy y với Tam bảo chưa ?

-Chưa quy y sao gọi là Cận sự nam.

-Tôn sư là ai ?

-Đại sư Ấn Quang.

-Là người xuất gia ?

-Hỏi thêm đi !

-Là cư sĩ ?

-Có ý gì ?

-Không tôn sư, sao gọi là cư sĩ ?

35-Biết Thời Không.

Có người đến hỏi :

-Khởi thủy ý tổ sư từ Tây qua là gì ?

-Như công án này có còn phù hợp với ngày nay chăng, hy vọng lúc tôi trả lời để tham khảo. Đương thời sư núi nói chuyện về bốn mùa trong năm.

Ông đó thấy câu trả lời chẳng ăn nhập gì tới câu hỏi bèn gặng :

-Thế nào là không gian và thời gian ?

-Là cảnh quan đình viện.

36-Tính Toán Giải Mê.

Hy vọng $+ x = a$

Lý tưởng $+ y = b$

Ý thức tự ngã $+ z = a . b$

37-Nước Và Sữa.

-Học Phật cung kính là thế nào ?

-Đầu nhập, thân, khẩu, ý.

-Há không phụng dưỡng ?

-Không báo thù.

-Công đức bố thí thì sao ?

-Làm sao chỉ có một vị.

- Ý ông là sao ?
- Nước và sữa kết hợp.

38-Nhận Thức Cảm Thụ.

Một ngày, sư núi vì hành giả khai thị :

- Cảm thụ dễ mãi tức dục vọng con người về vật chất và tinh thần, đó là cơ bản tạo tác của nghiệp.
- Còn có lìa vật chất và tinh thần không ?
- Có.
- Là cái gì ?
- Niết bàn trong Phật pháp.
- Tác dụng gì ?
- Hưởng thụ.

39-Cứu Cánh Không Phải Là Ông.

Một đám ni cô đứng trước tượng Di Lặc khen ngợi kỹ sảo, sư núi thấy vậy không khỏi than :

- Bận rộn quá nhỉ ?
- Đám ni cô im lặng.
- Im lặng một hồi lâu, sư núi lại nói :
- Cuối cùng các cô không phải là ông.

40-Tâm Niệm Rong Ruổi.

Một hôm, sư núi tản bộ dưới núi xem một con suối, tâm niệm động bèn nói :

- Hồng thủy đã xuống rồi !
- Lúc đó ý thức bốn ba xuống hạ lưu, rồi lại quay về nguồn :
- Suối chảy về đâu ?
- Hành giả hiểu không ? Nhớ kỹ chớ nói nguyên hình tắt lộ.

41-Lòng Còn Chưa Chết.

Thầy trò trú ở nhà cỏ, một hôm hoàng hôn thầy hỏi :

- Trời đã tối chưa ?
- Chưa đợi trời sáng.
- Lòng còn chưa chết ?

-Đã chết.

-Lộ !

42-Chẳng Phải Phật, Bồ Tát.

-Ông vì sao tới ?

-Con vì sao không tới ?

-Tới cũng tốt.

-Có không tốt không ?

-Vậy mời ngồi.

-Ai đương đứng ?

-Ông không phải là Phật, Bồ tát.

-Là ai ?

-Chưa gặp.

43-Chẳng Chỉ Lão Sư .

Một hôm tại giảng đường, sư núi chỉ bảng đen, hỏi :

-Đây là cái gì ?

Lúc lâu tự đáp :

-Đồ học sinh.

-Lão sư nói sao ?

-Đã 60 năm rồi.

Một lúc sau lại tự nói :

-Chẳng chỉ lão sư.

Một lúc sau nữa lại nói :

-Nơi đây thiếu cái gì ?

-Ai bị hoa trời rơi loạn ?

44-Biết Là Chẳng Không.

Có người ngộ nhận tửu, sắc, tài, khí là bốn đại hỏi sư núi :

-Có được không chẳng ?

-Muốn được không hả ?

-Đương nhiên.

-Không cái gì ?

Không lại không biết ?

-Biết tức bất không.

- Làm sao được không ?
- Bỏ đi đất, nước, gió, lửa.

45-Tử Sắc Lâu Năm.

Có người biện luận với sư núi về cái quạt điện :

- Là quạt máy hay là gió mát ?
- Là tâm ông mát.
- Là xét trí tuệ của người xưa !
- Biết là tử sắc lâu năm.
- Ai cất rượu ?
- Chưa cất rượu là cỗ nhân, đã cất rượu là sư núi.
- Là ai ?
- Người cất.

46-Lại Là Một Vị.

Một ngày, Mô cư sĩ đến thăm sư núi tặng một ang hình cá, giơ lên nói :

- Đun cá lên có vị gì ?
- Sống.
- Làm sao nói sống ?
- Chỉ là một vị.

47-Sao Biết Không Phải ?

- Cầu gỗ là gỗ, quán gỗ là gỗ, làm sao phân biệt như thế ?
- Người da trắng, da đen cũng là người, tại sao lại phân biệt ?
- Vốn không phân biệt chỉ là người phân biệt.
- Vì có phân biệt nên mới khởi phân biệt.
- Làm sao phân biệt ?
- Nghịch lực không đồng.
- Làm sao có ý thức phân biệt ?
- Ông không là nó, nó không là ông.
- Vốn không thật, do hỏi mà có.
- Làm sao biết không thật ?

48-Thế Gian Vốn Vô Sự.

Có người hỏi :

-Trên cây có 5 con chim, dùng súng bắn chết 2 con. Còn mấy con ?

Sư núi vì tiếp dẫn chúng sanh, trả lời bất đồng như sau :

-Đồng tử : khá thương.

Thiếu niên : bay đi rồi.

Lão niên : một con cũng chẳng thiếu.

Nhưng đó không phải là Thiên, Thiên là biết vấn đề, suy nghĩ là nhận thức. Vấn đề là làm sao lại bắn chết 2 con chim ?

-Đạn bắn hay tự phát ? Chim tại sao lại ở trên cây ? Người săn và chim có quan hệ gì ?

Do đó sư núi nói :

-Thế gian vốn vô sự.

49.Đồng Hồ Kêu Chíp Chíp.

Có người hỏi :

-Trên vách treo đồng hồ, là cơ giới, làm bằng gỗ vì sao kêu như chim ? Là tác phẩm trí tuệ của khoa học gia hay là nhà Phật học do nhân duyên sanh ?

-Toàn là công cụ.

-Há chẳng quy về một mối ?

-Là tạo vật sáng tạo vật.

Nhà khoa học phát minh

Vạn pháp duyên tu, duyên tán.

-Không có phương tiện sao ?

-Chíp chíp.

-Lià đồng hồ rồi sao ?

-Quay về thời gian.

50-Vốn Không Ngon.

Ngày nghỉ, con gái thay mẹ đi chợ. Trở về mẹ bảo :

-Cá không ngon.

Con trai lại gần mẹ hỏi :

-Thêm gia vị vào có ngon không ?

-Hỏi còn có ngon không ?

-Đương nhiên có.

-Thử coi.

- Ra chợ.
- Cá biết đi không ?
- Biết bơi.
- Bơi thế nào ?
- Là chuyện đương nhiên.
- Chuyện không hay, sao hỏi cá ngon hay không làm gì ?

51-Là Gió, Không Gió.

Có người đến tham, hỏi về Thiên đạo, sư núi đưa ra thí dụ :

- Đây là gì ?
- Sư núi chỉ quạt điện, đồng thời bắt buộc không được nói là sản vật khoa kỹ, không thể nói là quạt máy, cũng không thể phủ nhận là không phải là quạt máy. Vậy nói là gì ?
- Sư núi trả lời thay :
- Là gió, không gió.
- Nhân giả nghe rồi, tư lự rất lâu.
- Còn máy ghi âm thì sao ?
- Dấu vết của sanh mạng.
- Sanh mạng của ai ?
- Ai đang hỏi đó ?
- Tôi đương hỏi, sư đương đáp rất rõ ràng.
- Tôi là ai ? Ông là ai ? Có thể biết rõ ràng ?
- Đây . . .
- Lìa sanh mạng chăng ?
- Không, đương nhiên không lìa.
- Vậy ông nghi gì mà đến hỏi ?
- Máy ghi âm có sanh mạng không ?
- Có cái gì ?
- Có thanh âm.
- Thanh âm gì ?
- Nội dung, tiết mục.
- Máy ghi âm tự nó có biết tiết mục không ?
- Không có.
- Có cái gì ?
- Nhân giả nghe rồi tâm chấn động, ý niệm như điện chuyển :

-Là tiếng, không tiếng.

52-Thâm Cứu Tiểu Nhân.

Có mô ni sư đến tham học, tự ngã rất mạnh, là người có bằng cấp. Sư núi lập ý chiết phục, trang nghiêm nói :

-Sơn môn này không rõ gió, cờ, lại làm gì ?

Vị ni sư này đã chuân bị kỹ trước khi tới, ứng đáp ngay :

-Ngoài cửa gió mạnh, tìm chỗ nghỉ chân.

-Sao không nghe tiếng gió ?

-Không muốn thân bị ướt.

-Gió làm khô quần áo mà !

-Thấm ướt thành bệnh.

-Ai bảo cô làm ướt ?

-Hiện tại như vậy !

-Bỏ trốn là tiêu cực.

-Phải làm sao ?

-Biết được Thê, Dụng, Cảnh.

-Thê là thế nào ?

-Như trúc.

-Dụng là thế nào ?

-Như đốt.

-Thế nào là tương thức ?

-Như duyên.

-Làm sao biết cảnh ?

-Như tạt trúc.

-Biết rồi làm sao ?

-Đừng làm quân tử.

-Làm cái gì ?

-Thâm cứu tiểu nhân.

53-Ngoài Tứ Đại.

Có người đến thăm, cũng nói chuyện vui vẻ, sánh vai trước chùa, bỗng nhiên hỏi :

-Phật pháp nói thế giới, nếu không lìa tứ đại thì nói cái gì ?

Sư núi nghe hỏi, trang nghiêm trả lời :

- Địa biểu hiện Thê
- Thủy biểu hiện Dụng
- Hỏa biểu hiện Tượng
- Phong biểu hiện Cảnh
- Bỏ những cái này, còn gì để nói ?
- Sắc tức là không, Không không khác sắc.

54-Làm Sao Có Được Khuôn Mặt Xưa Nay ?

Một hôm, có khách đến hỏi về khuôn mặt xưa nay. Sư núi chỉ bộ uống trà trên bàn. Khách đáp :

- Chén trà, bình trà, khay trà.
- Sư núi lắc đầu không chịu.
- Là cái gì ?
- Không nước trà.
- Ý là sao ?
- Khát còn chẳng biết, nói chi đến khuôn mặt ?
- Không biết rồi sao ?
- Chỉ là vật trang sức.

55-Càng Luồn Càng Sâu.

Một ngày, sau điện có rắn chui vào vách, đại chúng làm đủ mọi cách nhưng không lùa ra được. Sư núi đề thị :

- Dùng nước.
- Đại chúng làm theo, nhưng không ra.
- Sư núi nói :
- Ra mau !
- Đại chúng nghi ngại, sư núi nói :
- Sau vách là đất.
- Ra chưa ?
- Sư núi lắc đầu :
- Càng luồn càng sâu.

56-Ai Có Thê Tin ?

Có vị đại đức kiêu ngạo lại thăm :

- Nghe nói ông có tài văn chương phải không ?

- Nghe nói ?
- Đúng vậy, phải không ?
- Có nghe nói tôi là hòa thượng giả không ?
- Có nghe qua !
- Ông có tin không ?
- Đại đức im lặng, lễ tạ rồi lui.
- Về sau thành bạn tốt.

57-Trà, Bánh Không Phân Biệt.

- Thế nào là trà Vân Môn ?
- Con gái !
- Thế nào là bánh Vân Môn ?
- Con dâu !
- Thế nào là lễ ?
- Là cha, Bố chồng.
- Thế nào là phương tiện ?
- Bà cô đối phó với người ghét.
- Làm người ta khó hiểu, hy vọng giảng rõ ra.
- Uống trà không cần ăn cơm, nhưng ăn cơm cần uống trà.
- Ngoài trà, bánh ra còn có gì ?
- Người trên, người dưới.
- Lấy gì làm mục tiêu ?
- Ngoài Đạo không tung tích người.
- Đạo không thể không luân hồi.
- Là con gái, là con dâu tự nhiên phân minh.
- Chưa kết hôn thì sao ?
- Bánh, trà không phân.

58-Người Cưỡi Xe.

Trên xa lộ có đủ mọi loại xe. Có người đi một mình, có người đi hai, hay cả gia đình.

- Ai lãng phí ? Ai tiết kiệm ?
- Như Phật nói có hành tướng phân biệt với pháp nghĩa.
- Làm sao nói hành tướng ?
- Được mất kiêm bị.

-Làm sao nói pháp nghĩa ?

-Là người cưỡi xe.

59-Đã Hiểu Chưa ?

-Xe có tài xế, tàu có lái tàu, tàu bay có phi công đều chế ngự vật thể, làm sao lại phân biệt, thậm chí đả ngộ khác biệt ? Phật pháp nói sao ?

-Tỷ như : nước ngọt có cá, nước biển cũng có cá. Cùng là cá sao thích ứng được với hoàn cảnh ? Trong thương nghiệp có nhiều nghề, cùng là thương nhân nhưng nhiều phân biệt. Trong xây cất có nhiều loại người, sao không thống nhất gọi tất cả là công trình sư ? Hiểu không ?

Kinh Lăng Nghiêm nói : Vốn không nhân duyên, không tự nhiên tánh.

60-Cà Sa Có Nghĩa Gì ?

-Một bộ cà sa có ý nghĩa gì ?

-Chẳng chỉ thọ cúng dường thôi.

-Còn có ý gì ?

-Tâm truyền.

61-Ai Muốn Giảng Kinh ?

Dân quốc thứ 16, sư núi thọ cụ túc giới ở Hán Dương, Quy Nguyên Tự, trở về phủ Khâu Sơn, sau 3 năm tu học đi cả vạn dặm, nhận mình có nhiều ý kiến. Trở về sơn môn yêu cầu lão hòa thượng cho giảng kinh. Lão hòa thượng nghe xong, chiêu tập đồ chúng gọi sư núi đứng cạnh nói :

-Pháp sư này muốn giảng kinh.

Nói rồi, xuống tòa về phòng phương trượng.

62-Quá Khứ Rồi !

Ngẫu nhiên gặp trường tác hý, ở hý nghệ kịch hội gặp một vị thanh niên ký giả, hỏi :

-Tài nghệ tinh thâm, sao không tham gia ảnh nghệ đoàn ?

-Không nghĩ có phận.

-Nói sao ?

-Đó là chuyện quá khứ rồi !

63-Toàn Bộ Đem Tặng Cho Người.

Có một vị giáo sư đại học đến thăm, trong lúc nói chuyện nói về chùa chiền ở Đài Loan quá nhiều. Bỗng nhiên nhìn quanh rồi nhỏ giọng :

-Lắm chùa, nhiều người tu, cứu cánh là gì ?

Sư núi để một ngón tay trên môi :

-Chẳng vì cái gì .

Giáo sư nghe rồi cười :

-Nhiều chùa của thầy ?

-Tôi chỉ có một gian.

-Còn lại thì sao ?

-Đều tặng cho người.

64-Đề Phòng.

Có người hỏi :

-Thiền nhân tự tại vì sao cửa đóng, then cài, lại xây tường chung quanh, chả là mâu thuẫn sao ?

Sư núi cười đáp :

-Thiền ý ở đâu ?

-Cửa sổ, cửa, tường.

-Chưa rõ ý chỉ sao ?

-Ở trong, ở ngoài.

-Ngoài ra còn gì ?

-Còn có trộm cướp.

65-Ai Chịu Khổ ?

Có người hỏi :

-Ngày ăn một bữa, nghỉ dưới gốc cây, đối với Đạo chưa chắc ích gì ? Hà tất phải khổ như vậy !

Sư núi đang cầm gậy trong tay bỗng huy động hướng về phía hành giả.

Hành giả hỏi :

-Thỉnh hòa thượng giảng giải !

-Tay tôi đang bận.

-Nói được thì tiếp.

-Đừng, khổ quá !

-Tôi không thích khổ, muốn nghe chỉ thị.

- Đạo ở bên cạnh, khổ ở đâu ?
- Người cầu Đạo không có từ bi sao ?
- Vì sao không tiếp ?
- Khó tìm vết Đạo.
- Ông không ngại khổ.

66-Không Vì Cay Đắng.

Có người nói với sư núi :

- Khi ăn cơm thích ăn cay, cố nhiên là khi ăn xong không khỏi không miễn chấp tị hiềm, không ở cảnh giới tự tại.
- Không ăn cay, xong bữa thì sao ?
- Nếu không mưu tính, ăn cay làm gì ?
- Sư nghe nói lấy một viên đường quả giơ lên hỏi :
- Đây là đường quả phải không ?
- Phải.
- Đường quả có vị ngọt phải không ?
- Phải.
- Lúc ông ăn vì đường, vì ngọt ?
- Đường ngọt đều ăn.
- Có vị gì ?
- Đương nhiên là ngọt.
- Cứu cánh là gì ?
- Người hỏi có tỉnh, lễ tạ rồi lui.

67-Quay Về.

Có người hỏi :

- Sao nói 回嚮(hồi hướng) mà không mà không 回響(hồi hưởng)
- Sư núi chỉ ngón tay nói :
- Là 嚮(hướng) hay 響 (hưởng)
- Đương nhiên là 嚮(hướng).
- Thử 響(hưởng) coi.
- Sư núi lắc chén nước trà nghe róc rách.

68-Ứng Cơ Mà Đáp.

Vài năm trước, do lời mời của một vị khoa trưởng sư núi đến khoa triết điển giảng. Nội dung khóa đề là khái niệm về Trung Quốc Thiên. Ngoài 2 vị đồng nghiệp còn có các vị tu sĩ, nữ tu .

Một hôm một vị tu sĩ hỏi :

-Sao nhất định phải giảng Thiên ?

Ngay lúc đó sư núi không trả lời ngay. Vừa lúc có ông cha ngoại quốc mời thọ chay. Tu sĩ dùng bánh bao thay cơm. Sư núi hỏi :

-Vì sao phải ăn bánh bao thay cơm ?

Tu sĩ nghe rồi kinh hãi hỏi :

-Ăn cơm cũng được mà. Sư núi cả cười, lấy cả bánh bao và bát cơm đầy ăn tuốt.

69-Quả Lê Núi.

Có một vị học giả khi đến thăm mang một quả lê đưa thị giả cúng dường lão tăng, sau đó vào phòng khách chấp tay chào. Phân nghị chủ khách rồi hỏi :

-Người xuất gia hoàn tục chịu nhân quả gì ?

Lão tăng không đáp.

-Người tự tử thế nào ?

Lão tăng không đáp.

-Thiền sư không đáp, tất có hàm ý, có thể cho biết không ?

Lão tăng cười, giơ chén trà lên nói :

-Đây không lạnh nha.

-Thiền sư cảnh giới tuy cao, nhưng vẫn không miễn chấp tướng.

Sư núi đặt chén trà xuống :

-Nguyên lai là quả lê danh sản.

Học giả bỗng có sở cảm.

70-Dài Không cắt.

Sư núi năm nay 68 tuổi, lập nguyện cấm túc, hiện đầu đà tướng, xa mọi tục sự. Một hôm có khách đến thăm, hỏi về Phật pháp :

-Đầu đà tướng khô, sao không cạo đầu ?

Sư núi sờ đầu :

- Không tóc làm sao tự rụng ?
- Dài mà không cắt ?
- Sư núi giờ phát tử lên, lắc lắc :
- Nếu nói dài sao nói giữ.
- Khách lắc đầu, giờ chén lên uống.
- Không khát, uống có ích gì ?
- Khách có sở cảm, lễ tạ rồi lui.

71-Chỉ Là Tác Dụng.

Có người tự xưng là đồng đạo của sư núi, đến thăm, đòi mở quạt. Sư núi không thể nhẫn nại hỏi :

- Là quạt mát hay là gió mát ?
- Ông hầu như không do dự trả lời :
- Không phải quạt mát, không phải gió mát, là không khí bị khuấy động mà mát.
- Dĩ nhiên do không khí bị khuấy động mà mát, ở xích đạo phải là gió nóng chứ ?
- Tất cảnh không phải là gió điện.
- Gió điện mát, tiệm hút tóc dùng quạt máy, chẳng lẽ lại dùng gió nóng thôi.
- Điện gió sáng tạo không đồng.
- Ông xác định điện là gió.
- Nhân duyên sở sanh.
- Tôi nói là không.
- Tất cảnh là không.
- Cứu cánh là sao ?
- Tâm thức tác dụng.
- Tâm phân biệt nóng, lạnh.
- Tâm thức ông có tác dụng gì ?
- Càng nói càng huyền, làm người phí tâm.
- Nguyên vốn không phải, huyền từ đâu khởi ?
- Đó là Thiên sao ?
- Chỉ là tác dụng.

72-Từ Có Mà Trú.

Có khách tới, hỏi sư núi :

-Thế nào là không trụ vào đâu mà tâm ấy sanh ra ?

Sư núi hỏi khách :

-Ông có trú không ?

Ông khách không vui hỏi :

-Hỏi không trụ vào đâu mà tâm ấy sanh ra ?

-Có cũng không có, trú cái gì ? Sanh cái gì ?

-Là không.

-Không tâm có thể sanh.

73-Tin Tưởng Trang Nghiêm.

Có vài sinh viên đến thăm, nói chuyện về Phật pháp. Có một vị nữ sinh viên hỏi :

-Lão thiên sư tu hành đã thành, nghe nói không khuyên người tin Phật, há chẳng là tự tư chướng ?

Sư núi nghe nói hỏi ngược lại :

-Tin Phật phải khuyên người sao ?

-Mục đích hoằng pháp là khuyên người tin Phật.

-Vì sao phải tin Phật ?

-Để tìm chân lý .

-Phật là chân lý sao ?

-Đương nhiên.

-Nếu phải, sao còn phải khuyên ?

74-Ông Nghĩ Là Bệnh.

Một ngày, cùng tiểu nữ sinh nói chuyện.

-Chuyện thích nhất của con là gì ?

-Nghe chim hót.

-Nghe có hiểu không ?

Tiểu nữ sinh lắc đầu nói :

-Nhưng vẫn thích nghe.

-Con có biết vì sao không ?

-Không biết.

-Suy nghĩ là bệnh.

-Không hiểu ý thiên sư là sao ?

-Đợi lớn lên thì con sẽ hiểu.

75-Thế Nào Là Dục Vọng Chiếm Hữu.

Có khách đến hỏi :

-Thế nào là dục vọng chiếm hữu ?

-Ông kết hôn chưa ?

-Rồi !

-Yêu nhau mà lấy ?

-Đúng vậy !

-Dục vọng chiếm hữu.

-Nói nghe thử.

-Thí dụ : gõ cửa muốn gặp ý trung nhân, thấy ý trung nhân, nguyện làm người yêu của mình suốt đời. Còn nữa, muốn lấy chồng, đẻ con, phụng dưỡng bố mẹ chồng, con báo hiếu lúc tuổi già.

76-Gót Chân Không Dấu.

Có khách tới thăm, cầu thiền pháp, thời may trên bàn có bày một bình hoa.

-Đây không phải là hoa, bày có ích gì ?

-Cứ bày thôi, cần gì phải có mục đích.

-Trong bình có gì ?

-Rượu !

-Làm sao nói ?

-Là bình rượu.

-Hoa cắm ở bình rượu, không hợp lý, không hợp loại, hòa thượng có ý gì ?

-Gót chân không dấu.

-Chẳng lẽ vô tình thắng hữu tình ?

-Chẳng phải là lúc gót chân không dấu.

77-Chủ Nhân Làm Gì ?

Cùng khách tản bộ ven hồ, rất lâu khách chỉ mặt hồ hỏi :

-Mặt hồ có vịt, đáy hồ có cá, xin hỏi vịt nuôi cá hay cá nuôi vịt ?

Sư núi nghe nói, không trả lời, chỉ hứ một tiếng, qua một lúc, hỏi :

-Ông nói gì ?

Khách không suy nghĩ đáp :

-Hỗ tương lợi ích.

-Chủ nhân làm gì ?

Khách có chút tỉnh, chấp tay lạy tạ.

78-Cuối Cùng Chỉ Là tên Cướp.

Có thiện tín lại thăm, nói chuyện sự tích nghĩa tặc Liên Thiên Đình, sau đó muốn sư núi cho ý kiến.

-Ông thấy sao ?

-Những gì hắn làm là việc tốt có phải không ?

-Có tâm bố thí.

-Là người có lòng thiện không ?

-Bố thí là thiện, ăn trộm là ác.

-Không có định luận sao ?

-Có đấy.

-Là gì cơ ?

-Là kẻ cướp.

79-Làm Sao Sống Được Tốt ?

Có khách đến núi thăm, hỏi vấn đề liễu sanh thoát tử, hỏi ý kiến sư núi .

-Không liễu sanh làm sao thoát tử ?

-Sao muốn liễu sanh?

-Vì muốn giải thoát tử, chẳng phải sao ?

-Liễu sanh không phải là khẳng định, tử chỉ là tương đối.

-Đã là có thể, sao chẳng là khẳng định ?

-Nếu có thể sao cần giải thoát ?

-Không thể liễu sanh sao ?

-Ông hỏi cái gì ?

-Liễu sanh thoát tử, không phải sao ?

-Ở đâu quyền tử ?

-Thiền sư thấy sao ?

-Làm sao sống càng tốt.

80-Hỏi Hậu Quả.

Có vị giáo sư Triết, đến hỏi làm sao thích ứng hoàn cảnh. Coi như là chuyện người khác, làm việc thì dễ làm người thì khó. Hỏi sư núi thích ứng hoàn cảnh thế nào ? Tất yếu phải có gì ?

- Thái độ của thầy thế nào ?
- Truyền Đạo, thọ nghiệp, giải cảm.
- Còn hoàn cảnh ?
- Thích ứng.
- Còn người thì sao ?
- Tiếp nhận.
- Không lựa chọn.
- Hỏi hậu quả.

81-Giảng Về Ngũ Uẩn.

Có khách đến núi, tự xưng là người hỏi Đạo. Học Phật đã lâu nhưng chưa rõ chân tướng của Ngũ Uẩn, yêu cầu sư núi giải thích. Mặc dầu khó sư núi miễn cưỡng giải thích :

- Ở trong hình sắc xác định tri kiến*
- Ở trong vấn đề biểu thị cảm thọ*
- Ở trong nghi hoặc phát động tư tưởng*
- Ở trong ngôn hành biểu lộ tác phong*
- Ở trong tự ngã hiển thị sở đắc.*

Cuối cùng, quả quyết nếu không là lý tánh thì là cảm tánh, như quả là người học Phật thì phải đột phá sanh diệt bước vào chân như.

82-Đại Ý Phật Pháp.

- Thế nào là đại ý Phật pháp ?
- Vì sao bị bệnh ?
- Há chẳng phải là vấn đề giải đáp ?
- 1+1 không nhất định là 2.
- Vì sao ?
- 1-1 không nhất định là 0.
- Vì sao ?
- 1x1 không nhất định là 1
- Vì sao ?
- 1/1 không nhất định là 1.

-Vì sao ?

-Phật pháp là muốn đối diện với vấn đề, muốn biết trước mặt là gì ? sau lưng là gì ? Sau đó 2 cái một hoặc thêm, hoặc bớt, hoặc nhân, hoặc chia, để được đáp án khẳng định, không còn bệnh tồn tại.

83-Giá Trị Của Bát Nhã.

-Bát Nhã có giá trị gì ?

-Bát Nhã vô giá.

-Nói thử coi !

-Hỏi đi.

-Bát Nhã có dụng gì ?

-Khi ông đối diện với vấn đề.

-Làm sao vận dụng ?

-Nhận thức vấn đề, hiểu rõ vấn đề, giải quyết vấn đề được kết quả tốt. Kết quả ấy là sự giác ngộ của Phật pháp.

-Làm sao nhận thức, liễu giải, phát hiện, đột phá, mà được kết quả ?

-Bát Nhã.

-Từ đâu đến ?

-Từ Phật pháp đến.

-Trong Thế Pháp có không ?

-Thế Pháp là tài liệu của Bát Nhã.

84-Liễu Nghĩa Viên Giác.

-Thế nào là tâm ?

-Khởi động có nhiều nhân tố tác dụng.

-Thế nào là ý ?

-Các loại biến hóa của ý niệm.

-Thế nào là thức ?

-Ý theo tác dụng, phát sanh biến hóa mà hoàn thành kết quả.

-Có quan hệ gì với tôi ?

-Sự thật là mỗi cái tôi biểu hiện tầng thứ bất đồng.

-Ngũ uẩn có tác dụng gì đối với tôi ?

-Ngũ uẩn có tác dụng môi giới.

-Đó thuyết minh cái gì ?

-Liễu nghĩa viên giác.

85-Trí Tuệ Biểu Hiện.

-Đạo tham Thiên, có cần yếu quyết không ?

-Nghĩ, tư, ngộ.

-Ý thì sao ?

-Đôi mắt với vấn đề khởi nghi tình.

-Tư là cái gì ?

-Tư duy là quá trình.

-Thế nào là ngộ ?

-Tri mà giải, quả của ngộ.

-Há thành phương trình thức ?

-Chỉ là biểu hiện của trí tuệ.

-Chẳng phải là Thiên pháp.

-Vận dụng tư tưởng, phát huy trí tuệ, viên thành kỳ diệu : khi uống biết nóng, lạnh.

86-Tông Chỉ Của Khởi Tín.

Có khách đến thăm, đối Đại thừa Khởi Tín Luận rất có hứng thú. Đối với bản giác nhận thức, trí giải sanh diệt môn tương ứng của chân như không biết thiên ý của sư núi thế nào, do đó hỏi :

-Thỉnh hòa thượng lia bản giác, xả bỏ cứu cánh hãy nói tông chỉ của Khởi Tín Luận ra sao ?

-Không có thủy giác sao có tông chỉ.

Khách có vẻ hiểu, tuy nhiên vẫn hỏi :

-Tông chỉ không lập, hòa thượng không có phương tiện sao ?

-Sanh diệt là phương tiện, chân như là một bức tường, tự ra vào.

Sư núi nói xong, tiễn khách ra cửa.

87-Một Huyệ Không Thông.

Có người tự xưng là đã giác ngộ đến thăm sau khi hàn huyên, hỏi :

-Lão có trụ tướng không ?

-Trụ.

-Lão có đọc kinh không ?

-Đọc.

-Lão có tham thiên không ?

-Tham.

- Lão có niệm Phật không ?
- Niệm !
- Lão có tu mật không ?
- Tu.
- Lão có giáo sự không ?
- Sự !
- Có bái kinh không ?
- Bái.
- Lão có lễ Phật không ?
- Lễ.
- Lão có hoằng pháp không ?
- Hoằng.
- Cứ như vậy thì lão là thông gia ?
- Có 10 huyết thì thông 9.
- Làm sao nói ?
- Ông nói đi !

88-Có Chỗ Trú.

Có khách tới thăm, tự xưng chuyên trì Kim Cương Bát Nhã Ba La Mật hơn 10 năm, nhưng mỗi khi đọc đến câu “Không trụ vào đâu mà tâm ấy sanh ra” thì tâm rất bất an, mong sư núi khai thị.

- Ông trì tụng kinh Kim Cương là tụng, đọc, chép, lạy là tu quán hay . . .
- Đều có.
- Ông kỳ vọng gì ?
- Khai ngộ như Lục Tổ.
- Có sở ngộ không ?
- Không khởi tâm.
- Muốn tâm gì ?
- Tâm thanh tịnh.
- Ô nhiễm thì sao ?
- Nghệp nặng khó miễn ô nhiễm.
- Nhiễm ở đâu ?
- Không biết.
- Vì sao không biết ?
- Biết chỗ ô nhiễm thì biết chỗ thanh tịnh.

Sư núi nghe lời, không nói. Khách hỏi :

- Thiền sư vì sao không nói ?
- Ô nhiễm còn không biết, làm sao trú tướng.
- Trú tướng là bị nhiễm.
- Có trú sao ?

89-Hôm Qua Có Tin Tức.

Địa điểm : nơi sơn thủy u tĩnh

Cảnh tượng : nước suối chảy quanh một bàn thạch, trên có một lão hòa thượng ngồi, có một vị tăng đứng hầu.

Thời gian : đêm sáng trăng

Mở màn :

- Hồng thủy bạo phát thì sao ?
- Đội trời, đạp đất.
- Trời long, núi lở thì sao ?
- Lão nạp không trời đất.
- Đạo tà ? Tiên tà ?
- Hôm qua có tin tức.
- Có nghe được không ?
- Văn Thù bạch trùy.
- Thíc ca vẫn chưa lên tòa giảng.
- Ông có thể thấy sao ?

Hạ màn.

90-Con Tâm Xuân Nhả Hết Tơ.

Một ngày, thầy trò 3 người qua đốc tới rừng, phát hiện đều không mang theo công cụ. Lão sư phụ nhìn 2 đồ đệ rồi nói :

- Sao không mang đồ ăn ?
- Đồ đệ nhìn nhau, lão đại thưa :
- Sấm xuân chưa khởi thì như vậy.

Lão sư phụ nhìn lão nhị hỏi :

- Còn ông thì sao ?

Lão nhị lắc đầu :

- Món đốt thành than, nước mắt vừa khô.

Lão sư phụ, nhìn 2 người gạt đầu, than nhỏ một tiếng rồi nói :

-Nợ của huyết hãn.

91-Núi Xanh, Mây Trắng.

Sư núi trú ở non, một hôm có vị thiên giả tới hỏi :

-Không hỏi gia phong của bảo sơn, nhưng hỏi người dạy.

Sư núi nghe nói, cười đáp :

-Nơi này không có 300 lạng bạc.

-Tôi là người ăn xin.

-Đều là lòng ham muốn.

-Trăng tròn, trăng khuyết. ?

-Núi xanh chẳng ngại mây trắng bay.

Hoặc :

-Nắng chiếu ngàn vị Phật.

92-Không Đối.

Một ngày sư núi ngủ ngày, tỉnh dậy tựa thiên sàng bỗng có khách đến thăm, mạo nhiên đột nhập thấy vậy luôn miệng xin lỗi, nhưng không lui, hỏi :

-Đặc biệt tới thăm xin chỉ dạy.

Sư núi ngồi thẳng dậy hỏi lại :

-Có nghi vấn gì ?

Khách không suy nghĩ, hình như có chuẩn bị trước :

-Người và dê là bạn, là giả không thực mời sư nói.

-Thần dữ bóc vi ngũ, thành ngoạ bất miên, cáo nữ tri. (bói thành đoàn, nằm không ngủ, bảo ông biết)

-Đệ tử chưa hiểu sư tôn, sao đối như thế ?

Sư núi cười :

-Lão nạp không đối với ông.

93-Câu Nói Sau Cùng.

-Cổ đức có nói : Tuyệt trên lò lửa ý cảnh thế nào ?

-Lão nạp không là cổ đức.

-Hòa thượng là thiên sư, không biết ý cảnh sao ?

-Tuyệt đã thành nước, sao hỏi lão ?

-Tôn túc có chỉ sai không ?

- Cho thấy bị thấm nước !
- Chỉ thấy câu của cổ đức, không thấy cảnh.
- Ông tưởng biết cái gì ?
- Câu vị lai của Kim Cương Bát Nhã.
- Ông khách còn hỏi :
- Thế nào là câu vị lai ?
- Sư núi lắc đầu :
- Lẽ trước mặt.

94-Đợi Cái Lạnh Mùa Đông Qua.

Có vị từ Phật viện tới thăm, ngôn ngữ lưu loát, cùng sư núi vãn cảnh, sau đó hỏi :

- Vì sao làm bạn với sơn thủy ?
- Ngẩng nhìn mây bay, cúi nhìn cá lội.
- Vạn lý không mây thì sao ?
- Mây quang không thấy mặt trời.
- Cá trong ao, cá trong nồi ?
- Cùng cộng nghiệp.
- Nhưng hỏi tin tức của cá mà ?
- Lão nạp không là nhân viên ty thủy sản.
- Không tham cứu vấn đề sanh tử sao ?
- Hỏi sanh ? Hỏi tử ?
- Muốn nghe về sanh, tử.
- Trong ao, trong nồi !
- Không có tin tức của cá sao ?
- Đợi cái lạnh mùa đông qua.

95-Người Lễ, Người Nhận Lễ.

Có thiền giả đến thăm, thấy mặt liền lạy 3 lạy, sau đó phân ngôi chủ khách, rồi hỏi :

- Thỉnh giáo thiền sư, hậu học lễ bái, trừ kính Tam bảo, không biết người nhận lễ là ai ?
- Người lễ là ai ?
- Người lễ không là người nhận lễ.
- Người nhận cũng không là người lễ.

-Cứu cánh là ai ?

-Người lễ.

96-Chỉ Còn Mồm.

Có khách đến từ Tây phương, tự xưng học Thiền ở Thập Vạn đại Sơn, lay Thiền Hòa là thầy, theo học 8 năm, được ấn khả, nay tham cầu chứng. Sư núi rất thận trọng chuyện này, kết quả là đối thoại sau :

-Ấn khả là cái gì ?

-Một ngày thấy rắn lớn nuốt rắn nhỏ, nhưng đuôi còn ở miệng.

-Ăn xong thì sao ?

-Đuôi không còn thấy.

-Há chỉ có mồm còn ?

-Thầy tôi không nói thế.

-Nói thế nào ?

-No rồi, có thể xuống núi !

-Ông xuống núi sao ?

-Xuống núi !

-Tiếc rằng ông quên mất lên núi.

-Ý tưởng của thiền sư là ?

-Chỉ phí tiền dép cỏ.

-Không hiểu ý thiền sư.

-Vốn không hiểu được !

-Thỉnh thiền sư khai thị.

-Quay về núi, nghe lời thầy.

97-Lạnh Cứng Chim, Rỗng.

Một ngày có khách đến thăm, sư núi lấy lão nhân trà ra tiếp đãi.

-Uống lão nhân trà của lão nhân ?

Sư núi nâng ly trà lên, ngửi và nói :

-Lạnh cứng chim, rỗng.

Khách không nhẫn nại hỏi :

-Là hay không là lão nhân ?

Sư núi thấy vậy, mỉm cười gờ ly lên :

-Có đáng ghi chú thương phiếu.

Khách im lặng, nóng giận ra đi.

98-Chẳng Thức Tâm.

Một ngày, sư núi thượng đường, vì học tăng giới thiệu Thiền học. Gặp lúc ở dưới núi có đám táng náo nhiệt, sư núi đối cảnh sanh tình nói :

-Trong thời khắc này, người nằm trong áo quan là người chết. Người chết là người đã sống, người sống là người sẽ chết, hỏi cừu cánh ai là người chết, ai là người sống ?

Lúc đó sư núi nói :

-Đừng nói chết vì người chết hãy nói sống vì người sống.

Sau một lúc lâu, sư núi nói :

-Là chết ? là sống ? Cứu cánh là đã, là chưa ?

Chúng tăng im lặng, sư núi lại nói :

-Sau lưng người xả pháp, ý tịnh là Đạo.

Lại nói :

-Nếu thanh tịnh tự ngã, chết sống là phân biệt sắc tâm. Là sắc tâm không phải là thức tâm.

99-Tìm sai Đối Tượng.

Có khách hỏi sư núi, hòa thượng niệm kinh có thể siêu độ người chết hay không, có thể độ khinh phù, ngũ khí không bức người, giống như khẳng định ?

Sư núi không trả lời trực tiếp, hỏi lại :

-Người sống vì sao hỏi chuyện người chết ?

Khách không cho là dĩ nhiên, hỏi lại :

-Thỉnh sư đáp thẳng, đừng loanh quanh.

Sư núi không nén được cười, nói :

-Nói thẳng không là đáp sao ?

-Thỉnh sư chớ nói đùa, Phật pháp là trang nghiêm.

-Đại đức kiểm làm đối tượng rồi.

-Vì sao ?

-Tôi không niệm kinh.

-Thầy không phải là hòa thượng sao ?

-Hòa thượng thì phải niệm kinh à ?

100-Vọng Mai, Vẽ Bánh.

Hãy thử xem những câu sau đây nói gì :

- Thế nào là cổ Phật ?
- Nước sông Hoàng Hà.
- Cổ Phật, hiện tại Phật có khác gì ?
- Tâm của cổ Phật là nước sông Hoàng Hà.
- Tâm ? Nước ?
- Chẳng thủ bản lai.
- Thế nào ?
- Nhìn mai : không hết khát, vẽ bánh không hết đói.

Bạch Vân Pháp Ngữ

1-Người tu thiền mắt nhìn tai nghe, không phân biệt, phản chiếu tự ngã xem mình cảm nhận như thế nào ? Đối với người phải giữ lễ độ, đối với những hành động của mình trong quá khứ thì phải cải tiến, đó là tu. Tu hành theo định nghĩa thì tu là tu dưỡng, hành là hành vi, tu dưỡng thân, khẩu, ý của mình. Tu thế nào để mình tâm kiến tánh ? Chỉ có tu tâm dưỡng tánh. Nghiêm mà không khắc bạc đó là giáo pháp. Thương mà không nhu nhược là gia pháp. Khuyên nhưng không làm mất bạn. An ủi chân tình không mơ hồ. Kiên cường nhưng không ngu xuẩn, Giảng quy tắc đáng gọi là thượng nhân, chỗ nào cũng là tĩnh thổ. Người học khiêm hư là người trân quý và tiếc mỗi phút giây hiện tại, chứ không để ý đến quá khứ. Người học Phật phải xem nhiều, nghe nhiều, hỏi nhiều, suy nghĩ nhiều, thể nghiệm nhiều; dù là người hay sự ta phải biết rõ.

Thiền không phải là ngồi, cũng không phải tư thế thế nào, cũng không phải ở một thời gian nào hay phương pháp nào, là một điểm không thể sửa đổi được, mà là vận dụng tư tưởng để phát huy trí tuệ. Thiền là mang lợi lộc của mình biến thành lợi ích của tha nhân. Người biết nói chuyện là người ngôn ngữ bình hòa, thân thiết, cốt yếu, rõ ràng, thuyết phục, không lấy ý mình làm trung tâm nhưng vì lợi ích của mọi người.

2-Có ủy khúc, không miễn tìm sai
Chỉ có người nhận sự sai lầm
Mới biểu lộ sự nhẫn nại của sự tu dưỡng.

3-Quá khứ đã thành quá khứ
Tương lai chỉ là biên chế
Điều tốt cần làm là
Phải nắm lấy hiện tại

Chấp trước tàn khuyết
Chẳng bằng sáng tạo tân cảnh
Sáng tạo tân cảnh
Trước hết hãy khảo lượng sanh mạng.

4-Người học Phật

Chỉ là lừa khổ, được vui
 Tìm đường giải thoát
 Nên từ tâm mà ra tay.

**5-Người không giữ quy củ, sợ quy củ
 Người giữ quy củ, học quy củ.**

Có quá nhiều thời gian
 Đi hăm mộ người khác
 Tại sao không lợi dụng thời gian
 Đi hăm mộ sự thật.

**6-Nhiều người vì lý tưởng
 Đánh mất mình vì lý tưởng.**

Đọc, đọc người, đọc người ta
 Nếu là trẻ con
 Đọc, đọc việc, đọc các việc
 Dù là việc nhỏ.

**7-Người học Phật chúng ta
 Vấn đề trọng đại nhất
 Lại là quên mất
 Phải tu dưỡng chính mình.**

Lịch trình dưỡng tâm của người học Phật
 Chương ngại nhất là ý thức tự ngã quá mạnh.

**8-Chẳng cần để ý người ta nói mình cái gì ?
 Nên biết mình đang làm cái gì ?**

Không có vấn đề
 Đừng tạo ra vấn đề
 Có vấn đề

Hóa giải vấn đề.

9-Người ta có thể vì trí thức và kinh nghiệm
Mà vất vả qua ngày
Không thể bỏ một đời
Trong bản cùng mà lo lắng.

Chẳng nên thương hại người ta
Cũng chẳng bảo hộ chính mình
Nên giúp đỡ người ta
Nên cố gắng hết sức.

10-Người ngu si đi khắp nơi tìm trí tuệ
Người trí tuệ đi khắp nơi sưu tập trí tuệ
Đi khắp nơi để tìm là sai
Đi khắp nơi để sưu tập, kết quả là trí tuệ rộng như biển.

Đối với người có thể hồ đồ một chút
Đối với mình nên rõ ràng một chút.

11-Kháng chế chính mình
Không phải là công phu tu dưỡng
Tự tại, tự do
Mới là trí tuệ kết tinh của nhân loại.

Trên đời có một cửa Đạo, lúc bước vào
Dương dương đắc ý, đầu đầy hy vọng.
Nhưng khi bước ra, cúi đầu ảm đạm
Lòng đầy ảo não.

12-Khi không có phiền não
Đừng tạo ra phiền não
Khi phiền não tới
Phải nên đối mặt phiền não.

13-Muốn thanh tịnh tâm thức
Tâm thức phải trang nghiêm
Muốn tâm thức trang nghiêm
Phải được chân lý tuyệt đối.

Phật pháp chẳng là võ khí
Hiện thực chẳng là địch nhân
Chẳng phải là đem võ khí đánh kẻ địch.

14-Thông bệnh của người đời
Đều là truy tầm đáp án
Hướng về vấn đề
Chẳng là hư tâm để phát hiện ra vấn đề sao ?

Chẳng vì cá tính yêu cầu người khác
Mà lấy tu dưỡng ảnh hưởng người khác.